3 – MAPA SKILL: PANGANGASIWA NG NEGATIBONG KILOS

SABIHIN: Natapos na natin ang Modyul 4: Pagtatag ng Patakaran at Regular na Gawain (Fluro ang "Pagtatag ng Patakaran at Regular na Gawain" sa Masayang Tahanan). Kumpleto na ang dingding at hardin ng ating Masayang Tahanan! Ngayon, patuloy nating ibubuo ang Masayang Tahanan sa pag-aaral ng susunod na MaPa Skill: Pangangasiwa ng Negatibong Kilos (Fluro ang "Pangangasiwa ng Negatibong Kilos" sa Masayang Tahanan).

3.1 – Komiks tungkol sa Batang Anak: Paggamit ng Pagbaling ng Atensyon

SABIHIN: Narito ang komiks na nagpapakita ng kung paano ibinaling ni Nanay Rose and atensyon kay Jun-Jun at Jenny bago pa magsimula at lumala ang negatibong kilos papunta sa positibong kilos.

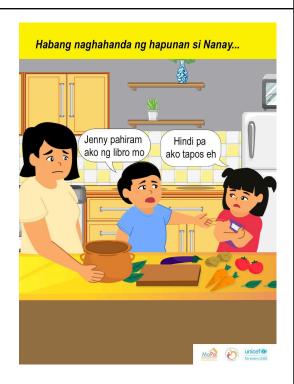
Paalala sa Facilitator: Tumawag ng mga boluntir para basahin ang panels. Paalalahan ang mga boluntir na gawin ang eksena nang may tamang emosyon, tindig, tinig, at alakas ng boses. Purihin ang mga nagboluntir pagkatapos nilang gawin ang eksena.

MGA GABAY NA TANONG

SABIHIN: Pakibasa ang unang panel. →

Maghintay.

MGA PANEL NG KOMIKS

SABIHIN: Pakibasa ang sunod na panel. →

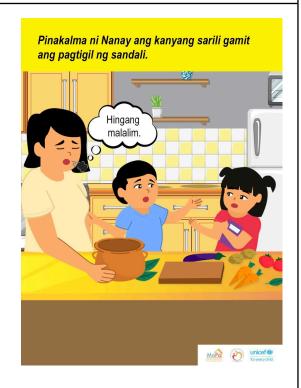
Maghintay.

SABIHIN: Sa dalawang panel na ito, ano ang nangyari?

(Bigyan ang mga magulang ng oras para makasagot. Isusulat ng co-facilitator ang mga pundasyon sa flipchart kapag nabanggit ito ng mga kalahok.)

Mga Posibleng Sagot:

 Napansin ng magulang ang pag-aagawan ng libro, bago pa man ito lumala sa away.

MGA GABAY NA TANONG

SABIHIN: Pakibasa ang sunod na panel. →

Maghintay.

SABIHIN: Ano ang ginawa ni Nanay Rose para maiwasan ang pag-aaway ng mga bata?

Mga Posibleng Sagot:

- Gumamit ang magulang ng positibong direksyon para ibaling ang atensyon ng mga bata papunta sa ibang gawain.
- Isinasawalang-bahala ng magulang ang mga negatibong kilos ng mga bata (halimbawa, ang pag-umpisa ng away/pag-aagawan ng gamit).

MGA PANEL NG KOMIKS

SABIHIN: Pakibasa ang huling panel. →

Maghintay.

SABIHIN: Ano ang nangyari dito?

Mga Posibleng Sagot:

 Pinuri ng magulang ang mga bata sa pamamagitan ng kanyang kilos at salita.

3.2 – Paglilista ng mga Kilos na Pwedeng Gamitan ng Pagbaling ng Atensyon

SABIHIN: Anu-ano ang mga kilos ng ating anak na pwedeng gamitan ng pagbaling ng atensyon?

Paalala sa Facilitator: Hayaan ang mga magulang na magsabi ng mga kilos na pwedeng gamitan ng pagbaling ng atensyon. Tandaan na ang mga kilos ay kailangang pa-umpisa pa lamang (ibig sabihin, hindi pwedeng ibaling ang atensyon ng bata kapag nasa gitna o habang nangyayari o tapos na ang kilos).

Heto ang mga posibleng kilos:

- Kapag nag-uumpisa nang magmaktol ang bata
- Umpisa ng pagtatalo ng mga bata
- Kapag aabutin ng isang maliit na bata ang bagay na mapanganib o makakasakit sa kanya
- Kapag nag-umpisa nang ma-bore o mairita ang isang bata

Maraming-marami pang kilos ang pwedeng gamitan ng pagbaling ng atensyon!

3.3 – Pagpapatibay ng Mahalagang Pundasyon para sa Pagbalin ng Atensyon

SABIHIN: Maganda ang mga ideya ninyo! Narito ang ilang mga kailangan tandaan kapag ginamit ang pagbaling ng atensyon:

- 1. Gumamit ng positibong direksyon sa pagbaling ng atensyon ng iyong anak mula sa negatibo papunta sa positibong kilos.
- 2. Ibaling ang atensyon ng iyong anak sa positibong kilos bago pa man mangyari ang negatibong kilos!
- 3. Isawalang-bahala ang negatibong kilos, hindi ang iyong anak.
- 4. Purihin ang anak sa pamamagitan ng iyong salita at gawi para masuportahan ang kanyang positibong kilos.

3.4 – Komiks tungkol sa Anak na Tinedyer: Paggamit ng Konsekwensya

SABIHIN: Ngayon naman, tingnan natin kung paano gumamit ng konsekwensya si Tatay Jose sa kanyang anak na tinedyer, si Pablo. Ang komiks na ito ay tungkol kay Pablo na umuwi lagpas sa kanyang curfew.

Paalala sa Facilitator: Tumawag ng mga boluntir para basahin ang panels. Paalalahan ang mga boluntir na gawin ang eksena nang may tamang emosyon, tindig, tinig, at alakas ng boses. Purihin ang mga nagboluntir pagkatapos nilang gawin ang eksena.

MGA GABAY NA TANONG

SABIHIN: Pakibasa ang unang panel.

Maghintay.

MGA PANEL NG KOMIKS

Isang gabi habang inaantay ni Tatay si Pablo na umuwi...

SABIHIN: Pakibasa ang sunod na panel. →

Maghintay.

SABIHIN: Sa dalawang panel na ito, ano ang nangyari kay Pablo?

(Bigyan ang mga magulang at tinedyer ng oras para makasagot. Isusulat ng co-facilitator ang mga pundasyon sa flipchart kapag nabanggit ito ng mga kalahok.)

Mga Posibleng Sagot:

 Ginabi ng uwi si Pablo at dahil dito, di niya nasundan ang

MGA GABAY NA TANONG MGA PANEL NG KOMIKS patakaran sa takdang oras ng pag-uwi.

SABIHIN: Pakibasa ang pangatlong panel. →

Maghintay.

SABIHIN: Ano ang ipinaliwanag ni Tatay kay Pablo?

Mga Posibleng Sagot:.

 Ipinaliwanag ni Tatay Jose kung bakit siya nag-alala tungkol sa kilos ni Pablo (dahil sa isyu ng kaligtasan at hindi pagsunod sa patakaran).

Pundasyon:

MANATILING MAHINAHON

Kausapin nang klaro at mahinahon ang iyong tinedyer.

MGA GABAY NA TANONG

SABIHIN: Pakibasa ang pang-apat na panel. →

Maghintay.

SABIHIN: Paano tumugon si Tatay kay Pablo?

Mga Posibleng Sagot:

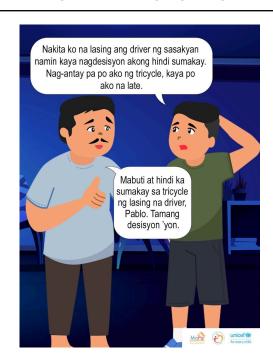
 Mahinahon o kalmado siyang nakinig kay Pablo.

Pundasyon:

MANATILING MAHINAHON

Mahalagang parte sa pagdidisiplina ng tinedyer ay ang pagiging mahinahon ng magulang.

MGA PANEL NG KOMIKS

SABIHIN: Pakibasa ang huling panel. →

Maghintay.

SABIHIN: Paano ipinaliwanag ni Tatay ang konsekwensya?

Mga Posibleng Sagot:

- Klarong ipinaliwanag ni Tatay Jose ang konsekwensya sa hindi pagsunod sa patakaran.
- Ang konsekwensya ay makatarungan. Ibinigay din niya ang konsekwensya agad-agad.

Pundasyon:

MGA GABAY NA TANONG	MGA PANEL NG KOMIKS
MANATILING MAKATARUNGAN	
Siguruhing makatarungan ang konsekwensya kapag hindi nasunod ang patakaran.	
 Kahit na binigyan niya ng konsekwensya si Pablo, sinabi din ni Tatay Jose na itutuloy nila kinabukasan ang usapan kapag nakapagpahinga na silang dalawa. 	
Pundasyon: MANATILING POSITIBO	
Siguruhing isama ang iyong tinedyer sa isang positibong gawain pagkatapos mo siyang bigyan o patawan ng konsekwensya.	

3.5 – Mga Pundasyon: Pangangasiwa ng Negatibong Kilos at Paggamit ng Konsekwensya

SABIHIN: Maraming salamat sa inyong pagbabahagi. Ngayon, pag-usapan naman natin ang ating parenting tip ngayong araw— paano magpatupad ng positibong disiplina kapag may negatibong kilos ang mga anak. Heto ang tatlong hakbang na pwedeng sundin:

- Manatiling Mahinahon Kung ikaw ay sisigaw, maaaring mapalala lang nito ang sitwasyon. Huminga nang malalim. Pwede ring lumabas nang sandali kung kailangan.
- 2. **Manatiling Patas o Makatarungan** Bigyan ang iyong anak ng pagkakataong sumunod sa utos o patakaran bago siya bigyan ng konsekwensya.

3. **Manatiling Positibo** - Subukang iwasan ang pagbibigay ng konsekwensya sa pamamagitan ng paggamit ng pagbaling ng atensyon ng iyong anak sa nakakatuwang gawain.

3.6 – Talakayan: Mga Rason sa Pangagasiwa ng Negatibong Kilos Gamit ang Konsekwensya

SABIHIN: Sa tingin ninyo, bakit kaya makakatulong ang paggamit ng konsekwensya sa positibong kilos ng iyong tinedyer?

Paalala sa Facilitator: Bigyan ang mga magulang ng oras para makasagot. Isusulat ng co-facilitator ang mga posibleng rason sa flipchart.

Mga posibleng sagot:

- Tinuturuan ng responsibilidad ang mga tinedyer gamit ang konsekwensya.
- Natutunan ng mga tinedyer na kapag may negatibong kilos silang nagawa, mayroon din itong negatibong kalalabasan.
- Natutunan ng mga tinedyer na kapag may positibong kilos silang nagawa, mayroon din itong positibong kalalabasan.
- Kontrolado ang pagdidisiplina ng mga magulang kung gagamit sila ng mga konsekwensya.
- Kapag pinapalo at sinisigawan natin ang ating mga tinedyer sa pagdidisiplina sa kanila, tinuturuan natin na akma ang marahas na pakikitungo sa iba kung may alitan—maaaring gayahin nila into sa kanilang mga kasama o kaibigan.
- Hindi maganda ang pakiramdam kapag may pagpalo at pagsigaw.
- Madalas mawalan ng kontrol at nagagalit ang mga magulang kapag marahas silang nagdidisiplina. Ang positibong pagdidisiplina ay isang paraan para manatiling may kontrol sa pagdidisiplina.

3.7 – Paglilista ng mga Kilos na Pwedeng Gamitan ng Konsekwensya

SABIHIN: Anu-ano ang mga kilos ng inyong anak o anak na tinedyer na pwede ninyong gamitan ng konsekwensya? Halimbawa, kung tumangging magligpit at maglinis pagkatapos maghapunan ang iyong anak, maaari ninyong bawasan ng isang oras ang pribilehiyo niyang manood ng TV pagkatapos maghapunan bilang konsekwensya.

Paalala sa Facilitator: Hayaan ang mga magulang na magsabi ng mga kilos na pwedeng gamitan ng konsekwensya. Halimbawa:

- Kung patuloy mong isasaboy ang tubig, ititigil na natin ang paliligo.
- Kung masira mo ang iyong laruan, wala ka nang laruan na pwedeng paglaruan.
- Kung hindi ka maglalaro malapit sa bahay na pwede kitang makita, kailangan mong pumasok na sa bahay.
- Kung hindi mo papatayin ang TV para gawin ang iyong asaynment ngayon, hindi ka pwedeng manood ng TV bukas.
- Kung hindi mo ibabalik sa akin ang selpon, hindi mo pwedeng gamitin ito pagkatapos ng hapunan.
- Kung sinaktan mo ang iyong kapatid, hindi ka pwedeng maglibang mamaya kasama ng iyong barkada.
- Kung hindi mo ililigpit ang iyong mga laruan ngayon, hindi mo pwedeng paglaruan ang mga ito bukas.
- Kung hindi ka babangon para magbihis na, matutulog ka nang mas maaga bukas.

3.8 – Pagpapatibay ng Mahalagang Pundasyon para sa Konsekwensya

SABIHIN: Nakakatuwa ang ating usapan! Narito ang ilang bagay na kailangang tandaan sa paggamit ng konsekwensya:

- Ang konsekwensya ay ginagamit kapag hindi nasunod o nakalimutan ang patakaran sa tahanan.
- Ipakilala at pag-usapan ang konsekwensya kapag pareho kayong mahinahon ng iyong anak. Isama siya sa pagpasiya kung ano ang konsekwensya.
- Ang konsekwensya ay espesipiko, makatotohanan, at makatwiran.
- Magbigay ng klarong dahilan kapag nagbigay ng konsekwensya.
- Kapag tumanggi ang iyong anak na sundin ang patakaran o direksyon, bigyan siya ng isa pang pagkakataon para sumunod bago ibigay ang konsekwensya.
- Kapag nagpasiya kang ibigay ang konsekwensya, siguruhing maibibigay mo ito o mapapanindigan mong ibigay ang konsekwensya.

3.9 – Pagpraktis sa Grupo

SABIHIN: Dito, iprapraktis natin ang pangangasiwa ng negatibong kilos gamit ang konsekwensya. Ang pamagat ng ating eksena ay "Muling Pagbibigay ng Pagkakataon". Maaari bang humingi ng boluntir na pares ng Magulang at Anak para masimulan ang ating pagpraktis?

GAWIN: Pumili ng isang pares at papuntahin sila sa harapan ng grupo. Ipaalam sa kanila na gagabayan ninyo sila ng iyong co-facilitator sa kung ano ang gagawin.

SABIHIN: Simulan na natin ang eksena: Alas-siyete ng gabi at hapunan na. Kinakausap ng magulang ang kanyang tinedyer sa kwarto nito.

SABIHIN: Narito ang mga pwede ninyong sabihin habang pinapraktis ang pangangasiwa ng negatibong kilos gamit ang konsekwensya

SABIHIN: Basahin muna natin ang mga linya. Pwede ninyo kaming sabayan.

GAWIN: I-display ang script sa harap gamit ang projector o Manila paper. Maaaring magbigay ng demo kasama ang co-facilitator bago magsimula ang mga boluntir.

SCRIPT

Magulang: "(Kakatok sa pintuan ng kwarto kunwari) Anak, alas-siyete na, malapit na tayo maghapunan. May patakaran tayo na kailangan itago ang mga selpon bago tayo maghapunan, para makakain tayo bilang pamilya na buo ang atensyon sa isa't isa. (Kalmado) Pakitago na ang iyong selpon, anak."

Anak: "(Nakatutok parin sa selpon) Pero pinapanood ko pa yung TikTok na ginawa namin ng barkada ko. Ang dami naming views!"

Magulang: "Ito ang patakaran natin, kaya bibigyan kita ng isa pang pakakataon para sundin ito. Kung hindi, hindi muna kita papayagan gamitin ang selpon mo pagkatapos kumain."

Anak: "(Malungkot pero itatago ang selpon) Okay po."

Magulang: "Salamat sa pagsunod sa patakaran natin. Kumain na tayo at nang maikwento mo sa amin ang tungkol sa sayaw na pinaghirapan ninyo ng barkada."

SABIHIN: At...Cut! Salamat sa ating mga boluntir! Kumustahin natin sila. [Pangalan ng Magulang], kumusta ang pakiramdam mo sa pagpraktis? Ikaw, [Pangalan ng Anak], ano naman ang naramdaman mo sa praktis?

GAWIN: Bigyan ang mga boluntir ng oras para makasagot. Pwede mo rin silang tanungin:

- Anong bahagi ng praktis ang naging madali/mahirap para sa'yo?
- Nakikita mo bang magagawa ninyo ang ganitong klaseng pag-uusap sa bahay?
- May naiisip ka bang katulad na sitwasyon na nangyari na sa inyo?

Pagpraktis ng Mag-Partner na Magulang

SABIHIN: Salamat sa pagbabahagi ng inyong karanasan sa grupo! Sa puntong ito, ang ibang pares ng mga Magulang ay magkakaroon din ng pagkakataong magpraktis. Gusto kong umupo ang bawat mag-partner nang magkaharapan. Para alam ninyo na ang gagawin sa pangangasiwa ng negatibong kilos gamit ang konsekwensya, gagayahin natin ang ginawa kanina nila [Magulang] at [Anak]. Maaaring balikan ang mga linya dito (Fituro ang Manila paper). Alalahanin ang mga pundasyon ng pangangasiwa ng negatibong kilos gamit ang konsekwensya—Mahinahon, Makatarungan, at Positibo! Kung handa na ang lahat—Lights, Camera, Action!

GAWIN: Parehong mag-iikot ang mga facilitator sa grupo upang maging "shadow" o gabay para sa mga nagpa-praktis. Manatiling malapit sa magulang/anak at magbigay ng suporta kung kinakailangan. Magpraktis nang <u>2 minuto</u>—huwag itong pahabain nang 'di kinakailangan.

SABIHIN: Huling 3 bilang at ibabalik na natin ang atensyon sa buong grupo. Maghanda na—3-2-1, Cut! Salamat sa lahat ng inyong nakaka-engganyong pagpraktis. Nakakita kami ng mga mahuhusay na artista habang naglilibot sa grupo! Ngayon, hihingi naman kami ng mga gustong magbahagi ng kanilang naging karanasan sa practice.

SABIHIN: Noong kayo po yung anak kanina, ano ang naramdaman ninyo noong nangasiwa ng negatibong kilos ang iyong magulang sa pamamagitan ng pagbigay sa inyo ng konsekwensya?

GAWIN: Pumili ng 3-5 na kalahok na magbabahagi ng kanilang karanasan.

SABIHIN: Salamat! Noong kayo naman ang magulang, ano ang naramdaman ninyo sa pagbigay ng konsekwensya upang mapangasiwaan ang negatibong kilos ng iyong tinedyer?

GAWIN: Pumili ng 3-5 na kalahok na magbabahagi ng kanilang karanasan.

SABIHIN: Salamat sa pagbabahagi ng inyong karanasan sa pagpraktis bilang mag-partner, [Pangalan ng Magulang at Anak]. Napakahusay ninyong lahat! Alalahanin natin ang ating mga naging karanasan sa pagpapatuloy ng ating pagpraktis ng MaPa skills sa bahay. Ngayon, ihanda na natin ang ating mga sarili para sa ilang gawain bago matapos ang sesyon ngayong araw.

3.10 – Pagpapatibay ng Mahalagang Pundasyon para sa Konsekwensya

SABIHIN: Nakakatuwa ang ating usapan! Narito ang ilang bagay na kailangang tandaan sa paggamit ng konsekwensya:

- Ang konsekwensya ay ginagamit kapag hindi nasunod o nakalimutan ang patakaran sa tahanan.
- Ipakilala at pag-usapan ang konsekwensya kapag pareho kayong mahinahon ng iyong anak. Isama siya sa pagpasiya kung ano ang konsekwensya.
- Ang konsekwensya ay espesipiko, makatotohanan, at makatwiran.
- Magbigay ng klarong dahilan kapag nagbigay ng konsekwensya.
- Kapag tumanggi ang iyong anak na sundin ang patakaran o direksyon, bigyan siya ng isa pang pagkakataon para sumunod bago ibigay ang konsekwensya.
- Kapag nagpasiya kang ibigay ang konsekwensya, siguruhing maibibigay mo ito o mapapanindigan mong ibigay ang konsekwensya.

3.11 – Talakayan tungkol sa mga Rason sa Pangangasiwa ng Negatibong Kilos: Pagbaling ng Atensyon at Paggamit ng Konsekwensya

SABIHIN: Kamusta po ang talakayan para sa inyo? Gusto naming marinig ang inyong mga saloobin tungkol sa pagbabaling ng atensyon at paggamit ng konsekwensya. Mayroon bang makakaisip ng isang salita upang ilarawan ang kanilang mga natutunan o mahahalagang bagay mula sa ating talakayan ngayon?

GAWIN: Pumili ng humigit-kumulang tatlong magulang para magbahagi.

SABIHIN: Bakit kaya ang paggamit ng pagbaling ng atensyon at konsekwensya ay makakatulong sa positibong kilos ng inyong anak?

Paalala sa Facilitator: Bigyan ang mga magulang ng pagkakataong magbahagi ng kanilang mga ideya.

Mga posibleng sagot mula sa mga magulang (pagbaling ng atensyon):

- Makakatulong ang pagbaling ng atensyon na mapigilan ang mga negatibong kilos bago pa man ito mangyari o lumalala.
- Ang pagtuturo ng bago at positibong paraan ng pagkilos ay makakatulong sa pagbawas ng mga negatibong kilos ng anak.

• Matututunan ng mga anak na kapag sila ay gumagawa ng positibong kilos, makakatanggap din sila ng positibong atensyon.

Mga posibleng sagot mula sa mga magulang (konsekwensya):

- Tinuturuan ng responsibilidad ang mga anak gamit ang konsekwensya.
- Matututunan ng mga anak na may negatibong kinalabasan ang mga negatibong kilos.
- Matututunan ng mga anak na may positibong kinalabasan ang mga positibong kilos.
- Kontrolado ang pagdidisiplina ng mga magulang kung gagamit sila ng mga konsekwensya.
- Kapag gumagamit ng palo at pagsigaw sa pagdidisiplina ng mga bata, tinuturuan natin sila na akma ang marahas na pakikitungo sa iba kung may alitan— maaaring gayahin ito ng mga anak sa kanilang mga kasama o kaibigan.
- Hindi maganda ang pakiramdam kapag may pagpalo at pagsigaw.
- Madalas na nawawalan ng kontrol o nagagalit ang mga magulang kapag marahas silang nagdidisiplina. Ang pagdidisiplina nang positibo ay isang paraan manatiling may kontrol sa pagdidisplina.